

MATKY a DCÉRY

PŮSOBIVÝ PRÍBEH O STARÝCH TAJOMSTVÁCH
A NOVÝCH ZAČIATKOCH



ERICA JAMESOVÁ

TATRAN

MATKY & DCÉRY

Celý príbeh je vymyslený. Mená, postavy a udalosti, ktoré sa v ňom objavujú, sú dielom autorkinej fantázie. Akákoľvek podobnosť so skutočnými osobami, živými či mŕtvymi, udalosťami alebo miestami je čisto náhodná.

Z anglického originálu Erica James: MOTHERS AND DAUGHTERS,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve HQ, an imprint of
HarperCollinsPublishers Ltd, Londýn 2022,
preložila Saskia Hudecová.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2023 ako 5406. publikácia.
Vydanie I.

Prebal a polep navrhla a spracovala Ľubica Kochanová.
Zodpovedná redaktorka Ina Martinová
Jazykové redaktorky Adriana Oravcová, Zlata Sršňová
Technický redaktor Peter Zentko
Sadzba AldoDesign, Bratislava
Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

All rights reserved.

Copyright © 2022 by Erica James
Translation © Saskia Hudecová 2023
Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2023

ISBN 978-80-222-1416-2

MATKY a DCÉRY

ERICA JAMESOVÁ

TATRAN

*Venujem Samuelovi, Edwardovi a Ally
a silákovi pánu T. a siláčiskovi Beansterovi.*

1. kapitola

Martha sa presvedčila, že dvere kúpeľne sú poriadne zatvorené. Čo však bolo hlúpe. Dvere buď sú zatvorené, alebo nie sú. Rovnako ako neexistujú rôzne stupne otehotnenia. Žena buď otehotnie, alebo nie. A o tom teda vedela svoje. O neotehotnení. Tento stav vecí jej bol až priveľmi dôverne známy.

Otvorila balenie, ktoré si kúpila po ceste domov, a do bodky nasledovala pokyny. Niežeby si príbalový leták v malej škatuľke potrebovala prečítať; vedela, čo má urobiť.

Kým v duchu odpočítavala sekundy, spláchla záchod a umyla a osušila si ruky. Keď prišla na stodvadsať, pridala ešte tridsať sekúnd v nádeji, že v tom bude rozdiel.

Nebol.

Rovnako ako predtým, malé znamienko mínus jej oznámilo, že pri počatí dieťaťa opäť raz s Tomom zlyhali. Tentoraz mala pocit, že sa to možno naozaj stane, že otehotnie. Nahovorila si, že tento mesiac sa cíti inak, že jej telo už vyživuje drobnú bobuľku zázraku života. Bol to však len krutý falošný poplach. Alebo zbožné želanie.

Nahnevaná sama na seba, že do osemdňového meškania menštruácie vložila priveľa nádejí, hľadela na svoju tvár v zrkadle nad umývadlom. Je priskoro na paniku, povedala si, má len tridsaťpäť, času a času, aby sa stala matkou.

Dôležité bolo zachovať pokoj.

Úzkosť to celé len zhorší, pripomenula si. Okrem toho, nemala vo zvyku stresovať sa.

Bola predsa Martha Adamsová.

Pokojná a praktická Martha.

Výkonná Martha.

Spoľahlivá Martha.

Ako hovorieval otec, ak hľadáte spoľahlivého človeka, Martha je tá pravá.

Keď sa takto povzbudila, sklamaný výraz na jej tvári vystriedal odhodlaný úsmev. Vložila tehotenský test do vrečka z lekárne, zhúžvala ho a odhodila do koša pod umývadlom v skrinke s mramorovým pultom. Potom si zhrnula tmavé vlasy z pliec a stiahla ich do poslušného chvosta. Tak opísala jej vlasy v detstve mama.

„Aké šťastie, že máš také poslušné vlasy, Martha,“ hovorievala, keď ju česala pred odchodom do školy, „sú také husté a rovné, vždy ti držia tak, ako chceš.“

Jej sestra Willow na rozdiel od nej mala plavé ledabolo rozlietané vlasy, jemné ako bábätko. V detstve sa jej vrkoče takmer vždy do obedného zvonenia uvoľnili.

V kuchyni na prízemí krájal Tom cibuľu s okázalou zručnosťou, ktorú získal v kuchárskom kurze, čo mu Martha darovala začiatkom roka k štyridsiatym narodeninám. Bol veľkým fanúšikom *Masterchefa* a nikdy si nenechal ujsť ani jednu epizódu, varenie skrátka miloval. Knihy o varení čítal, ako iní ľudia čítajú romány, hltal ich od slova do slova, stranu za stranou.

„V chladničke je otvorené víno,“ povedal, práve keď hádzal cibuľu na veľkú keramickú panvicu.

Martha naliala do dvoch pohárov Cloudy Bay a spýtala sa, aký mal deň.

„Ach, však vieš, stále to isté ako každý pondelok,“ odpovedal, buchol pästou po čepeli noža a šikovne rozdrvil strúčik cesnaku. „A ty?“

Pokúsila sa vybaviť si svoj deň v práci ešte pred tým, ako prišla domov s tehotenským testom, ktorý všetko pokazil. Pred tým, ako prišla o to malé semienko nádeje, ktoré v posledných dňoch vypustilo koreňky. Pred tým, ako cítila... ach, to je jedno. „Podobný,“ pokrčila plecami. „Stále to isté.“

Usmial sa a hodil cesnak na panvicu. „Podáš mi, prosím, huby?“

Urobila, ako žiadal, a potom si odpila z vína. Jej priatelia a rodina hovorili, aké má šťastie, že má chlapa ako Tom, že je dokonalým stelesnením trpezlivosti a kuchárskych zručností. Mali pravdu; *naozaj* mala šťastie. Predošlý priateľ sa s ňou rozišiel, kritizujúc ju za to, že je príliš usporiadaná a rozumná. Dovtedy ju nikdy nič tak veľmi neurazilo, no utešila sa vedomím, že je taká, aká je.

Úžasné bolo, že Tom ju práve preto miloval.

„Keby som chcel za frajerku nepraktickú trúbu, nesedel by som tu teraz s tebou,“ povedal jej, keď ho na treťom rande varovala, aká je. Nevidela dôvod ťahať to s ním ďalej, ak dúfal, že pod jej drsným zovňajškom sa v skutočnosti skrýva beznádejne nedvižná dievčina túžiacia po tom, aby jej život organizoval silný muž. Tak to nebolo.

A čo cítila ona k Tomovi? Milovala ho myslou rovnako ako srdcom. Zbožňovala, že ich dvoch vnímal rovnako ako ona, ako vyrovnané partnerstvo, ako silný tím, ktorý sa dokáže popasovať s akýmkoľvek problémom.

Mali rovnaký životný cieľ ako iní ľudia – dosiahnuť naplnenie v pracovnom živote, mať deti a pekný domov. Dva z cieľov dosiahli relatívne ľahko a už im ostávala iba tá drobná záležitosť s počatím.

„Čo variš?“ spýtala sa.

„Hubové rizoto s opraženými vlašskými orechmi a s kvapkou oleja z vlašských orechov. Môže byť?“

„Jasné.“

„Nechceš k tomu šalát? Alebo trochu ružičkového kelu?“

Nakrmiť ju zdravým a výživným jedlom bol Tomov spôsob, ako jej pomáhal pripraviť telo na vynosenie nového ľudského života. Na internete hľadal najnovšie superpotravinu, ktoré by im pomohli splodiť dieťa. Mali úplne vyškrtnúť alkohol, ale obaja sa zhodli na tom, že jeden-dva poháre vína každý druhý deň im pomôžu uvoľniť sa. Isteže, v okamihu, keď Martha otehotnie, alkoholu sa ani nedotkne. Ani kofeínu. Ani mäkkých syrov alebo hocičoho, čo sa považuje za škodlivé.

Ak existovala jedna vec, v ktorej excelovala, bolo to dodržiavanie pravidiel. Bola ich veľkou zástankyňou. A celkom dobre jej šlo ich aj určovať.

„Neporušíš mojich desať prikázaní, tak hovorí Martha Millerová.“

To hovorievala jej sestra, keď boli malé a Martha vymyslela nejakú hru. Začala sa niečím jednoduchým, napríklad, že stroskotali na opustenom ostrove a musia postaviť tábor, skôr ako sa zotmie. Všetko bolo len akože; ostrovom bol turecký pokrovec v chodbe a stan si urobili zo starej plachty, ktorú prehodili cez mamin sušiaci na bielizeň. No v istom bode to Willow prestalo baviť, lebo Martha neustále vymýšľala, čo smú a nesmú robiť, ako napríklad prečo na ostrove nemôže byť Willowin obrovský plyšový polárny medveď.

„Nie sme na ostrove v Antarktíde,“ pripomenula jej ochotne Martha, „uviazli sme na tropickom ostrove. Polárnym medveďom by tu bolo príliš horúco a ani nejedia kokosy.“

„Možno by jedli, keby mohli,“ namietla Willow.

Keď po večeri nakladali riad do umývačky, Martha pocítila deprimujúco známy kŕč v bruchu. Bolo to potvrdenie – ako keby ho potrebovala – toho, čo už vedela. Porazene si vzdychla, no ihneď sa to snažila zamaskovať predstieraným kašľom.

„Si v poriadku?“ spýtal sa Tom.

„Zaškriabalo ma v hrdle,“ vyhovorila sa.

Klamala mu len zriedka a zväčša išlo o nevinnú lož, aby pred ním utajila nejaké prekvapenie. Ako vtedy, keď na ich prvé výročie svadby tajne zorganizovala víkend v Benátkach. Ako vždy, naplánovala to do posledného detailu, no nerátala s tým, že aj Tom má pre ňu prekvapenie.

„Takže ruším rezerváciu v reštaurácii,“ zasmial sa, keď mu podala kartu a letenky.

No teraz zisťovala, že snaha pracovať na dieťati – bože, aká hrozná fráza! – ju zmenila na manželku, ktorá bežne robí veci za manželovým chrbtom.

Boli to len drobné prehrešky, ako keď nepovedala Tomovi o tehotenských testoch, ktoré si kúpila, alebo o dupáčkách, čo prepašovala domov a napchala do šatníka v hosťovskej izbe.

Nedokázala to povedať Tomovi zo strachu, že v jeho očiach bude vyzeráť ako posadnutá dieťaťom. Lebo ak by si to pomyslel, možno by si začal myslieť aj to, že ju už nič iné vrátane neho nezaujíma.

Dialo sa to stále; páry sa rozchádzali pre neschopnosť počať. Nechcela, aby sa to stalo aj im. Boli silnejší. *Ona* bola silnejšia. Čírou silou tvrdohlavej vytrvalosti chcela prinútiť život plynúť podľa svojej vôle. Nebola predsa dcérou svojho otca pre nič.

No priveľmi predbiehala. Zatiaľ sa pokúšali otehotnieť iba desať mesiacov. Časovo to nebolo takmer nič. Išlo však o to, že bola zvyknutá veci doťahovať a metodicky si ich odškrtávať zo zoznamu úloh. Bola chronická pisateľka zoznamov a rada začínala deň so zoznamom úloh, ktoré chcela splniť, v práci aj doma. Dávalo jej to zmysel a pocit naplnenia. Nikdy naozaj nenapísala slová „pracovať na dieťati“, no mala ich tam, napísané neviditeľným atramentom navrchu každého zoznamu.

Rozmýšľajúc nad zoznamom dnešných úloh, potrebovala vybaviť ešte jednu vec, a to hovoriť so sestrou. Ak má mať čo i len malú šancu presvedčiť mamu, že je načase považovať nad budúcnosťou a zachovať sa rozumne, potrebuje sestrinu podporu.

Niežeby Willow mala potuchy, čo je rozumné. A mama na tom nie je o nič lepšie. Počas pandémie koronavírusu Martha neprestajne mamu napomínala, aby si dávala pozor a nevychádzala z domu, no mama neoblomne trvala na tom, že bude svojou troškou pomáhať v miestnej komunite. So skupinou ďalších ľudí nakupovala pre dôchodcov a zraniteľné osoby a dbala na to, aby sa počas lockdownu vedeli vyrovať so strachom a osamelosťou. Martha bola presvedčená, že jej mama sa nakazí vírusom presne ako chůda Tomova mama.

Tým, že o otca prišla len pár mesiacov pred tým, ako sa objavil koronavírus, myšlienka, že by prišla aj o mamu, bola neznesiteľná. Práve obavy živili Marthino terajšie odhodlanie presvedčiť mamu, aby predala Vilu Kotvu a presťahovala sa zo Západného Sussexu bližšie k dcéram.

Najmä keby tu bolo vnúča, pri ktorom by mohla pomáhať.

A ak bude mať na svojej strane Willow, zväčší sa šanca, že sa jej podarí mamu presvedčiť.

2. kapitola

Keď Willow zazvonil mobil, tvrdo spala.

Bol to lahodný hlboký spánok, presne taký, aký sa nemá rušiť, no ako šmátrala po mobile na nočnom stolíku, strhla sa zo spánku, lebo si uvedomila dve veci.

Po prvé, nebola v posteli, bola vo vani.

A po druhé, keď jej ruka vystrelila po telefóne, zhodila veci položené na drevenej stoličke vedľa vane.

Tú chutnú malú stoličku našla v starinárstve a víťazoslávne si ju doniesla domov s tým, že ju pekne natrie a predá na eBayi. Mohol by to pre ňu byť začiatok niečoho nového a kreatívneho, trochu ako mamin biznis so zaujímavými retro kúskami do záhrady. Predstavovala si, že nazbiera dostatok tovaru a otvorí si obchodík s názvom Willowina tržnica. Nadchnutá tou myšlienkou si nakúpila potrebné farby, štetce a všeličo iné, no k natretiu stoličky sa akosi nedostala.

Ak malo niečo symbolizovať jej neschopnosť čosi v živote dosiahnuť, bola to táto stolička.

„Willow, si tam?“

Zvuk sestrinho hlasu v uchu ju úplne prebudil a potom ju striaslo z chladnej vody. „Áno, tu som,“ odpovedala, načiahnuc sa ku kohútiku s teplou vodou.

„Si vo vani?“ spýtala sa Martha cez hukot tečúcej vody. Povedala to takým tónom, akoby prichytila Willow pri niečom neslušnom.

„Som,“ odpovedala.

„Tak čo na to povieš?“

„Čo poviem na čo?“

„O čom som ti práve hovorila.“

Och bože, pomyslela si Willow, asi sa práve zapodievala myšlienkami na tú drevenú stoličku a nepočula ani slovo z toho, čo jej Martha povedala. Pozornosť akváriovej rybky, to o nej hovorieval otec. Jedným uchom dnu, druhým von.

„Prepáč,“ zaimprovizovala, „nejako hapruje linka, nepočula som ťa.“

Do ucha jej zaznel frustrovaný povzdych.

„Skús vypnúť vodu a možno budeš počuť lepšie.“

Willow to urobila a Martha pokračovala.

„Mám taký nápad, že by sme cez víkend skočili k mame, vzali ju na obed a začali náš plán.“

„Aký plán?“

Ďalší povzdych. „Ten, ktorým presvedčíme mamu, aby Vilu Kotvu predala.“

Willow sa zamračila. Dúfala, že Martha na to už zabudla. Sestra jej to prvý raz spomenula pred niekoľkými mesiacmi, no Willow to nebrala vážne a ani o tom ďalej nepremýšľala. Nevedela si predstaviť, že by mama opustila vilu a všetkých svojich známych v Tilshame. A okrem toho to bol domov.

Nie hocijaký domov, ale *ich* domov. Willow a Martha tam vyrástli a každá Willowina šťastná spomienka sa spájala s týmto domom a s tou peknou prístavnou dedinkou vklinenou medzi Bosham a Chichester.

Jej spomienky napĺňali dni strávené hrami na pláži, chytaním krabov v skalných jazierkach, člapotáním v bahne v gumených čižmách, polihovaním na pieskových dunách a prechádzkami po pšeničných poliach a po úzkych uličkách lemovaných kamennými múrmi a peknými chalúpkami. Keby zatvorila oči, začula by škríkanie čajok a zacítila slaný morský vzduch.

Ako si jej sestra môže myslieť, že mama toto všetko nechá tak, len aby mohla bývať blízko Marthy a Toma na okraji Cobhamu? Na Surrey nebolo nič zlé, isteže nie, no nebol to Tilsham. Nebolo to to, na čo bola mama zvyknutá a kde bola šťastná.

„Budeš mať teda cez víkend voľno, aby sme strávili deň s mamou?“ spýtala sa Martha.

„Nemám žiadne plány, pokiaľ si...“ Nedokončila vetu. „Necítiš spáleninu?“ spýtala sa sestry.

„Ako to myslíš, či necítim spáleninu? Jasně, že nie.“

„Spálenina,“ zopakovala Willow, vetriac nosom. „Rozhodne cítim...“ Znova sa odmlčala a nahla sa cez okraj vane.

„Ajaj!“ zvolala, lebo si uvedomila, že keď sa predtým načiahla po mobile, prevrhla stoličku. Na uteráku na stoličke mala položené horiace vonné sviečky.

„Ajajaj!“ zopakovala. „Zdá sa, že horím.“

Zo sčernetého kruhu naozaj vychádzal dym a mihotavé plamienky sa práve zmocňovali rozliateho vosku.

„Čože?“ zvolala Martha Willow do ucha, zatiaľ čo tá sa celá triasla. „Ako to myslíš, že horíš?“

Willow šmarila mobil do bezpečia a zvrátila tvár, keď skákal po dlažbe. Nabrala za priehrstie vody a poliala ňou plamienky. Nato vyliezla z vane, no keď náhlivo a neohrabane siahala po ďalšom uteráku, zle stúpila, spadla na bok a skoro si ponorila ruku do záchodovej misy v snahe udržať rovnováhu. A celý ten čas sa sestrin hlas spod radiátora pýtal, či je ešte tam.

Willow sa zabalila do uteráka a zdvihla mobil zo zeme.

„Je to v poriadku, Martha,“ ubezpečovala sestru, „netreba volať žiadneho fešného hasiča, oheň som zahasila.“

„Aký bol veľký?“

„Jeden-dva plamienky.“

„Ale v kúpeľni? Ako je to vôbec možné?“

„Porozprávam ti o tom, keď sa stretne u mamy. Och, ozaj, v sobotu alebo v nedeľu? Mne vyhovuje aj, aj.“

„Ozvem sa mame, ktorý deň najviac vyhovuje jej, a dám ti vedieť. Len si medzičasom nenaplánuj nič iné.“

Keď dohovorili, Willow vypustila vaňu, osušila sa a obliekla si pyžamo. Potom poskladala zničený uterák, odniesla ho na prízemie a vyhodila do smetného koša, vďačná, že zničila iba to. Predstava, že by musela svojim kamarátom Lucy a Simonovi oznámiť, že im zhorel dom, ju prinútila zaprisahať sa, že nezapáli jedinú sviečku, kým im ho bude strážiť.

Nebývala tu úplne zadarmo, platila kamarátom symbolické nájomné pod podmienkou, že sa o dom v ich neprítomnosti dobre postará. Rozhodli sa totiž, že keď sa bude dať znova bezpečne cestovať, strávia posledný rok slobody pred tým, ako si založia rodinu, cestovaním po svete. Dali výpoveď v práci a jednoducho odišli. Momentálne sa nachádzali v japonskom Kjóte, odkiaľ mali namierené do Vietnamu.

Aj Willow by veľmi rada urobila niečo také, keby na to mala peniaze. Hoci ona by sa asi beznádejne stratila.

„Podľa mňa je to sakramentsky riskantné,“ povedal jej priateľ Rick, keď mu vysvetlila, aké má šťastie, že napriek nedostatku financií býva v Londýne pri Victoria Parku v takom úžasnom dome.

Lucy a Simon mohli prenájmom domu cez agentúru zarobiť oveľa viac, no museli by sa zbaviť svojich milovaných siamských mačiek Siriusa a Cedrica.

Willow každý týždeň posielala Lucy e-mail s novinkami o mačkách a najväčšmi sa bála toho, že jeden z kocúrov by mohol utiecť cez dvere, ktoré omylom nechá otvorené. Boli to výhradne domáce mačky, evidentne priveľmi ofukované a vzácne, aby mali dovolené behať po uliciach.

Keď tak nad tým rozmýšľala, priznať sa Lucy, že takmer zapálila dom, lebo zaspala vo vani, by bolo oveľa ľahšie, než pripustiť, že sa jej stratila mačka.

S myšlienkou na svojich drahocenných zverencov sa vybrala

Siriusa a Cedrica hľadať. Našla ich v obývačke, schúlených k sebe v plytkom koši na drevo pod radiátorom. Mali normálne peľiešky, no zriedkakedy ich používali, radšej vylihovali na deke v prázdnom koši na drevo.

Keď sem prišiel Rick, musela od neho držať mačky čo najďalej, lebo mal strašnú alergiu na srst; kýchal a svrbeli ho oči. Preto bol radšej, keď prišla ona k nemu alebo šli von.

Spoznali sa takmer pred štyrmi mesiacmi, v decembri minulého roka, tak ako sa v dnešných časoch zoznamujú mnohí iní – potiahnutím prsta vpravo na Tindri.

On potiahol prstom vpravo prvý, a keď si pozrela jeho profil a páčil sa jej (mal pekný úsmev, ktorý mu rozžiaril oči), tiež potiahla prstom vpravo a mali zhodu. Potom si začali písať a o pár týždňov nato si dohodli stretnutie v bare. A zvyšok, ako sa hovorí, je história.

No vzhľadom na to, akú mala mizernú výdrž vo vzťahoch (nikdy to nepotiahla dlhšie než šesť mesiacov), bolo Rickovi zrejme súdené stať sa súčasťou jej minulosti a nie budúcnosti.

No ešte bolo priskoro posudzovať.

Tí spomedzi jej kamarátov, ktorí sa s Rickom zoznámili, tvrdili, že je to super úlovok, a ešte aj Martha, ktorá doposiaľ neschválila Willow nijakého priateľa, povedala, že tento je ten pravý. Aj mame sa páčil a určite aj otec, keby ešte žil, by zdvihol palec hore.

Prečo si teda Willow nedovolila uveriť, že si túto šancu na šťastie s Rickom zaslúži?